

Risale-i Nur'dan sosyal yaralarımıza merhemler

İzmit'ten Bekir Demir: “Demokrasinin önemi nereden geliyor? Hürriyet, meşveret, rey-i vahid ve istibdad kavramlarını kısaca değerlendirir misiniz?”

İMAN, HÜRRİYET VE MEŞVERET

Bediüzzaman hürriyeti imanın ana direği sayıyor. Öyle ki, makbul bir iman için hürriyet şarttır. Yani imanda zorlama makbul değildir, caiz de değildir.

Bediüzzaman meşrutiyeti de “meşveret sistemi” olarak tanımlıyor.

Ve bu sistemi devlet yönetiminin ruhu ve özü sayıyor.

Bediüzzaman insanlığa hürriyeti getirenin Kur'ân olduğunu ve Kur'ân'ın devlet yönetiminde meşvereti emrettiğini çoğu risalelerinde adeta haykırıyor ve selef-i salihinden tevarüsle doğru siyasetin yollarını ve usullerini gösteriyor.

Eski Said döneminde hürriyet-i şer'iyeyi ve meşrutiyet-i meşruayı savunan Bediüzzaman, Üçüncü Said döneminde, onca siyasal İslam hareketleri varken, “hürriyet-i şer'ie” manâsına en yakın gördüğü Demokrat Parti'yi destekliyor.

Çünkü Bediüzzaman irsiyet olarak Hazret-i Hasan ve Hazret-i Hüseyin'in (ra) evladı olduğu gibi, dava olarak da Hazret-i Hasan'dan (ra) hilafet-i manevîye davasına ve Hazret-i Hüseyin'den (ra) hürriyet-i şer'ie davasına hamildir. Hürriyet-i şer'ie davasını 1950'den sonra “demokrasi” veya “demokratlık” adıyla güncelliyor¹ ve kısmen Demokrat Parti'ye tatbik ediyor. On sene boyunca örnek bir seçmen duruşu sergiliyor. Bazen yol gösteriyor, bazen uyarıyor, bazen takdir ediyor.

“Vazifemiz siyaseti dine alet ve dost yapmaktır.”² diyor.

ÖLDÜRÜCÜ ZEHİRLER: REY-İ VAHİD VE İSTİBDAT

Bediüzzaman, meşveretin zıttının rey-i vahid olduğunu kaydediyor.

Rey-i vahid bazen tek adamın, bazen tek zümrenin görüş ve kanaatlerinin bütüne hâkim kılınmasıdır. Oysa bu durum, şeriatın ruhuna aykırıdır.

Çünkü tek adam, görüşlerinde isabetsiz olabilir. Ama meşveret bütünü yansıttığından yanılmaz, isabetsiz olmaz! Kur'ân bu nedenle rey-i vahidi değil, meşvereti emrediyor.³

Öte yandan bir kişinin kendi görüş ve kanaatlerini hâkim kılma teşebbüsü istibdadın ta kendisidir. İstibdat ise bir semm-i katildir. Yani öldürücü bir zehirdir.⁴

Şeriatın ruhuna istibdat da aykırıdır.⁵

Meşveretin hâkim olduğu bir yönetim sisteminde kuvvet değil, hak üstündür!

Bu sistem cehaletle değil; ilimle, marifetle, bilgiyle ve hikmetle yaşar. Bu sistemin dili kin, nefret, husumet, adavet ve düşmanlık değil; sevgi, merhamet ve muhabbettir. Bu sistemde şahsın akli değil; meşveretin ortak akli ile vücut bulmuş kanun esas alınır. Bu sistem bir adamın millete hâkim olması değil, milletin kendi yönetimine hâkim olmasıdır.⁶

Bediüzzaman'a göre biz eğer meşvereti esas alan bir hürriyet anlayışını siyasette hâkim kılabilirsek, bu âlem-i İslam'ın da hürriyetine sebep olacaktır.⁷

DÖRT HALİFE DÖNEMİNDE HÜRRIYET-İ ŞERİYYE

Bediüzzaman dört halifenin, Cumhuriyet ve hürriyet-i vicdan manasını kemaliyle uyguladıklarını, “fakat manasız isim ve resim değil, belki hakikat-ı adaleti ve hürriyet-i şer'iyeyi taşıyan mana-yı dindar cumhuriyetin reisleri”⁸ olduklarını ifade ediyor.

Ve kendisinin de bu manada dindar bir Cumhuriyetçi olduğunu kaydediyor.

Aslında bizim temel problemimiz, ilk dört halifenin otuz yıllık dönemi hariç olmak üzere, o gün bu gündür farklı kılıklarda tezahür eden rey-i vahide boyun eğme ve aklımızı başımızdan çıkarıp işlevsiz kılma hastalığıdır.

Çok akıl bir akla nasıl mahkûm oluyor; doğrusu anlamak mümkün değildir!

Adı ister padişahlık, ister halifelik, ister cumhuriyet, ister demokrasi olsun; rey-i vahide mahkûm edildiği anda derman olmaktan çıkıyor, kendisi dert oluyor!

İşte Risale-i Nur, Nurcuların iman hizmet biçimlerini olsun, sosyal ve siyasî tercihlerini olsun rey-i vahidin yetkisine vermemiş, Risale-i Nur'un şahs-ı

manevîsinden çıkan meşveret heyetinin sorumluluğuna yüklemiştir.

Demek siyasette ve cemaatte isabetli kararlar meşveretle geliyor; isabetsiz kararlar ve neticede ise tokatlar rey-i vahidle geliyor.

Dipnotlar:

1 -Tarihçe-i Hayat, s. 567; Emirdağ Lahikası-II, s. 386, 392; Beyanat ve Tenvirler, s. 211, 232;

2 -Emirdağ Lahikası-II, s. 264; Beyanat ve Tenvirler, s. 134

3- Âl-i İmran Suresi: 159; Şûra Suresi: 38

4- Beyanat ve Tenvirler, s. 36

5 -Beyanat ve Tenvirler, s. 48

6- Beyanat ve Tenvirler, s. 39

7- Beyanat ve Tenvirler, s. 42

8- Beyanat ve Tenvirler, s. 186